

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom ruztu malo stvari, a neologu sve polkvariti. Narodna poslovica.

Oglas, pripisaneke iz-
tiskaju i računaju se na temelju
obitnog cjenika ili po dogovoru.

Novci za predrobnje, oglašje
daju se naplatom na polo-
žnom pošt. Redovnice u Beču
na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno od-
rediti ime, prezime i najbliža
pošto predbrojka.

Tko list ne viene ne primi,
neka se javi odgovarajući u
svetkovin. g. g. 12. koji se
odplaća poštama, ako se izvana
napis. «Klamskacija».

Cakovsko računa br. 847.849.

Telefon tiskare broj 38.

Izrazi svakog stotara i petka
u podne.

Netakani dopisi se ne vraćaju,
nepodpisani netiskaju, a ne-
frankirani neprimaju.

Preplata sa poštarnom stoji:
12 K u obće. na godinu,
6 K za račake. na godinu,
ili 6 — odo. 3 — na
pol godinu.

Izvan carevine više poštarna.

Pojedini broj stoji 10 h. koli u
Puli, toli izvan iste.

Uredništvo se nalazi u ulici
Ginila br. 5. te prima stranke
ovim nečijeje i svetica svaki dan
od 11—12 sati prije podne.

Odgovorni urednik i izdavaatelj Stjepo Gijvić. — U nakladi tiskare J. Krmpotić i drug. u Puli. — Glavni suradnik prof. Matko Mandić u Trstu.

Sjećajte se
„Držbe sv. Cirila i Metoda“
za Istru

Božić!

Usried žimskog mrtvila, u kojem
driemá sva priroda, dolaze nam opet
jednom sveti božićni blagdani, i to
zadnji u ovom stoljeću. Zadnji put
u ovom stoljeću orili će se uzvišene
rieci u sjajnoj velegradskoj crkvi i u
skromnoj seoskoj crkvi: „Slava
Bogu u visini, a mir dobrim
ljudem na zemlji“!

Milijuni katoličkog svijeta prosla-
vili će za koji dan uspomenu naro-
djenja onoga, koji se je tako ponizio,
da je s neba medju nas stupio, te
postao jednak nam, rodivši se u
prostoj stajci daleko od sjaja i od
svietske buke.

Kralj kraljeva dolazi na griješni
sviet, da nas svojom krvi izbavi od
strahovita ponora, u koj nas htjedose
strovaili paklenske sile.

Tko da se dakle neveseli svetim
božićnim blagdanom, toj uzvišenoj
svetkovini kršćanstva? Veseli mu se,
kako liepo kaže naš narod, i plica
u gori i riba u moru — a kamo li
neće, da mu se veseli najsvršenije
božje stvorenje, čovjek, za koga i
radi koga je Sin božji najrozumniju
muku i smrt podnio.

Medju kršćanskimi narodí nije
zaisto naš hrvatski narod posljednji
u proslavi uspomena narodjenja Sina
božjega. Premda ga drži ljudska zloba
raziepkana na toliko pokrajina,
premda s njim vladaju većinom pro-
tivni ili tudji ljudi, akoprem vapije
uzalud jur stoljeća za svojim jedin-
stvom i za svojom slobodom — on
mučenik negubi vjere u providnost
božju i u pravdu onoga, koji je i
zanj svoju dragocenu krv prolio,
onoga, koji je zaštitnik tlačanih i
proganjanih.

Naš narod je duboko uvjeren, da
kao što je on na potoke svoje krvi
prolio u borbi proti nekstu za sv.
vjeru i za slobodu drugih, da ga neće
zapustiti onaj, koji dobre nagradjuje
a zle kazni. U svojoj poslovici:
„Bog neplaća svake subote“
daj naš narod izraza i svojemu
uvjerenju, da će i njemu svanuti su-
bota, u kojoj će i on dobiti svoju
plaću za sve ono, što je dobra i ple-
menita učinio na slavu Boga i na
korist drugih.

Onaj dio našega naroda, kojemu
je u prvom redu posvećen naš skromni
listić, našeg istarskog patnika, zateki-
su sveti-božićni blagdani u očajnoj
borbi na život i smrt. Proti njemu
digoše se mogućnici i silnici, da ga

u nejednakoj borbi se najpodlije
sredstva, što ih pokvareno ljudsko
srce izmisliti može, izbrisu sa lica
zemlje ili bar za desetke godina
natrag bace.

I drugdje po svijetu bori se dr-
žava sa državom, narod sa narodom,
stališ sa stališem, siromah sa boga-
tašem, stranka sa strankom, ili je
leško pomisliti zdvojnije i uzasnije
borbe od ove, što ju biju Hrvati i
Slovenci Istre proti lukavom nemilo-
srđinom i okrutnom narodnom duš-
manu. Naš narod u Istri stoji osam-
ljen i goloruk u borbi za svoj ob-
stanak proti moćnom i nasilnom
protivniku, za kojim stoji, kako nam
se je javno u našem saboru zagrozio
jedan od njegovih kolo odja, 30 mi-
lijuna zaštitnika i pomoćnika. A gdje
su naši pomoćnici, gdje li zaštitnici?
Pomoćnika neima a zaštitnici štite
naše krvne neprijatelje.

Naša srodna nam braća z bliza
i daleka prate dođuše našu očajnu
borbu neojiskrentnom ljubavlju i naj-
toplijim čustvom, ali nam pomoći
nemogu na žalost, jer ili su sama
nemoćna, ili troše svoje najbolje sile
u kletoj međusobnoj borbi.

Nu Bog je pravedan, on neplaća
svake subote, te neće dopustiti, da
nepravda, laž i nasilje slave konačnu
pohedu. On nas stavlja na kušnje,
on dopušta protivnikom našim, da
stavljaju naš narod na grozne muke,
ali njegove propasti neće, on hoće,
da iz teške kušnje izadjemo slavo-
dobitni i da se krieposti i vrline na-
šega mukotrpnoga naroda što sjaj-
nije pokažu.

Mi vjerujemo u bolju budućnost
čovječanstva; mi smo čvrsto osvjed-
čeni, da će konačno pobjediti uz-
višeno načelo bratske ljubavi i sloge,
a po tom načelu doći će i naš hrva-
tski narod do sretnije budućnosti.
Radi toga nesmjemo zdvajati pa bilo
naše stanje kud i kamo žalostnije
nego li je sadašnje.

Mi u Istri nećemo dođuše uživati
za božićnog blagdana ono nutarnjeg
mira, što će ga imati sretniji od nas
narodi, jer nas je sve izborna borba
više il manje razdrazila, nu mi mo-
ramo nastojati, da strasti bar ouo
par svetili dana utihnu i da uzmog-
nemo dočekati svečano i dostojno do-
šašće Spasitelja, kojemu su andjeli
kod poroda pjevali: „Slava Bogu
u visini a mir dobrim ljudem
na zemlji“!

U svetoj božićnoj noći uteci se
dakle, mili rođe, k Spasitelju vrućim
molbom, da Te nezapusti, da po-
kračji Tvoje jade i nevolje pak da
budeš uzmogao! Ti sretan i slobodan
radostnije i svečanije slaviti
uspomenu narodjenja njegovog. Sa
vrućom željom, da ti bude molba
ušlišana, prinii rođe naše najskre-
nije čestitke k svetim božićnim blag-
danom!

Izborno gibanje

Ponovni izbor pote kurije
u Oprtlju. Pisao nam je od tamo naš
pouzdanik prvi dan biranja t. j. 17. de-
cembra dostovno ovako:

Nasim nisu dopustili nikomu u grad,
koj nije bio pozvan na izbor za danas.
Njihovi su smjeli, na primjer Zottiel Anton
fu Andrea i Laganis Mulico fu Giorgio,
dapače iz Buja je došao Pietro Vignin, a
našega Matijasića iz Livada su odstranili.
Zandari su došli na prigovor naših išli
k Vigniu i valjda mu rekli da otide, ali
on je ošao ipak tamo, izkazao se je kao
talijanski agitator neki Orsich Giovanni
di Giovanni. Da mu se olne spomene
mladjih dana i danas su glasovali birajući
od slova A do uključivo C. Iso je dosta
dobro, sutra (18) ćemo pasti za kukovih
50 glasova, jer se bira od slova D do
uključivo S, gdje je više odpadnika i za-
duženih. (Talijanske novine donesele su
konac drugog dana da su oni za 130 gla-
sova napred.) Za treći dan (sriedu 19.)
većina je naša.

Danas, prvi dan, glasovali su za Ta-
lijane Fedel Angelo fu Antonio i Franco
Costantino fu Pietro. premda su pozvani
jedva za sutra (18). Sa svim tim, da nam
je uzkraceno druženje sa biraić, nadamo
se pređobili. (Mi žalibože ne, jer će naše
glasove treći dan sjeći na svaki način.
Op. Ured.)

Ja moram hoditi okolo kao trgovac
vina i sakrivati se po selih pred Zandari.
Kod izbora je kapetan (porečki Lasciac)
sa još jednim komisarom iz Trsta i 38
Zandara.

Kako nam brzojavljaju iz Oprtlju,
od 1043 pristupilo je k izboru svih do
750, i to protivnika 421, naših 338. Pod-
legosimo silnoj korupciji talijanske knisije.

Pišu nam iz Lovrana: U IV. ku-
riji izgubili smo za sama 3 glasa. Polva-
liti nam je lkare, koji su ovaj put i za
ovu i za V. kuriju došli, doćim su do sada
ostajali kod kuće samo na radost naših
protivnika. Živili!

Kod užega izbora u Puli bi-
lahu izabrani talijanski fiduciari sa
483 proti 443 socijalistička glasa. Kako
su izabrani talijanski fiduciari, bi mogli
pisati ciele kromiku. Novac, korupcija i
samovolja izborna komisije, nadvladase
pravdu borbi proti talijanskom zulumu.
U koliko je politička oblast odredila si-
gurnostne mjere izvan izbornog lokala,
u toliko — pod zaštitom bajoneta — izvana
— činila je komisija što je htjela u iz-
bornoj dvorani. Dozvoľavala je glasovati
jednoj osobi do 14 puta, dozvoľavala je,
da glasuje jed a n a drugoga i kada
se je predstavio prvi izbornik osobno,
bio je s obdijen, dapače i tjeran. Naj-
manje za 30 socijalista, su glasovali ta-
lijanske podrepnice, a prvi nisu, uprkos
prosvjedu, li mogli izvisiti svoje izborni
pravo — jer je netko drugi u njihovo ime
glasovao za Talijane. Izborni komesar
političke oblasti imao je pune ruke posla,

prosvjedovao je, nu bez uspjeha. U pod-
knepr bezobraznosti izborne komisije,
na kojoj je bio na čelu dr. Stanic, ovo
nekoliko primjera:

Došao je glasovati neki talijanski po-
danic, koji se nije mogao sjeliti, kako
se zove (naime onaj, za koga je imao
glasovati). Uvidivši svoju zabludu, izjavi,
da je kupljen. Naravski politički ko-
mesar je učinio svoju, nu slavna izborna
komisija — kao da se nije ništa dogodilo
— govorila je na ista svoga predsjednika:
„andemo avanti“ neobziruci se na „ma-
lanno“ blamažu.

Drugi slučaj: Došao je glasovati
neki Dobrovich, brat pisara na magistratu,
nu komisija mu opazi, da je već u nje-
govu ime glasovano. Muž je prosvjedovao,
nu nije pomagalo, dokle nije jedan sam
član komisije sa besedami „pur tropo“
priznauo, da je pravi izbornik tekar sada
prispjeli Dobrovich.

Treći slučaj: Došao je glasovati
Hain Josip, koji je kod prvoga izbora bio
pripušćen izboru. Jer bijaše na pozivnici
i u listinama na mjesto Josip ime „Ivan“
te akoprem je kućni broj njegovog stana
podpuno suglasno sa onim u listi, odšli
su ga, jer je htio glasovati za socijaliste.
Došao je jedan drugi, sa sličnom pogreskom,
a jer je imao talijansku listu, pripu-
stio ga je predsjednik glasovati dodavši,
da je to ista osoba, jer se slaže podpu-
nom broj njegovog sadanjeg stana sa
glavnom listom.

Četvrti slučaj: Predstavio se je
komisiji neki socijalista, kojega ime svesava
na „F“. Predsjednik komisije pita izbornika,
kako se zove, on mu odgovorio tako i
tako; svemudri predsjednik reče nato, vi
niste isti, koji je upisan u listi, jer se kod
izgovora Vašega imena čuju dva
„ff“. Čvrjek je morao ići od kuda je
došao, akoprem se je njegov poziv su-
glašao podpuno sa listom.

Tako bi mogli ići dalje te napuniti
cieli prilog. Dostavljamo, da je bilo zatvo-
reno nad 10 osoba radi raznih prevara

Kako doznajemo zadnji hip, c. kr.
kotarsko glavarstvo u Puli odlučilo
je izmisliti izbor u I. sekciji, radi
groznih neurednosti izborne komisije.
Tako na pr. socijalisti su imali 467
glasova, talijanska lista pako 473
a medju posljednjima je mnogo
prosvjedovanih tako, da bi morali biti
proglašeni izabranimi socijalistički
kandidati. Sva stvar je odvisna sada
od namjestništva u Trstu, kamo je
pozvan kotarski kapetan.

Sa izborom u Dubašnici i Vrhu kod
Krka svršeni su izbori fiduciara. Hvala
korupciji izbornih komisija, narodnih izla-
jica i talijanskome novcu, mi smo ostali
u manjini proti Talijanom u obje kurije,
naime u V. i IV. zapadnoj, koju je do-
sada zastupao dr. Laginja. Gesto „osar
i tutto“ pobjedilo je pravdu borbu, a
nadano se sjmo za kratko vrijeme!

Antjeo smrti i mira razastro kria nad bogoslovcem: Antinom: (Ivom) Krsuljem. Umro je naš milo Ivo; naša dika...

Zlakobna viest bje to — miloga Ivo nema više među živima! Ta čini nam se, da i sada boravi među nama...

Cini nam se, da ga gledamo gdje kao malo djetete dolazi u pučku školu barban-sku, gdje tadani rodoljubi...

Poslaše ga na gimnaziju u Kopar, gdje se naslani u konviktu. Učio je vrlo marljivo, ponašao se krsćanski...

Nepristano bijaše u savezu sa rodoljubima na Barbanštini, te se polazio od jednoga do drugoga — da im se izjaha.

Odlučio se bijaše za srećenički stališ, znajući da će tako moći pogotovo najvećma koristiti narodu svomu.

„Da i to ga je vrglo doli“, govorili naši, „jer smo takovi, da radje slušamo čakule“ svakoga „furešta“...

Zećeci dakle naš milo Ivo postali svećenikom, podade se u „solčinu“ Goricu, te se upiše u prvi razred bogoslovja.

Pokopan bje na Pornjani, kraj Barbana. Suze naroda, što je došlo da pokojniku izkaže zadnju počast...

Nu volja božja se je ovršila i mi se tomu ne smijemo tyte možemo protiviti. Bog dobi znađe čemu ka je oče, a mi iz dna duše kličemo: Duša ti se raje nauživala milo Ivo; moli tamo gori ota nebeska za svoj izabran narod.

S Bogom i do vijđenja naš dragi dajama!

Is Maloga (otok Cres) pitu nam 10. m. (izbori idućih). Bje je maleno mjestance, svietu skoro nepoznato, ali na pućeno samini i čistimi Hrvat. Leta na sjevernoj strani grada Cresa, te je najznamenitije mjesto na otoku...

Franina i Jurida.

Fr. Ča: da te razdelit optaljski komun. Jur. Vero, da misle stotit dve podestarije. Fr. A: a bi reć?

Jur. Ča: da zeli bit potestit i Na n e... Fr. Dinka: ni za tje tradic svoj narod... svoj zanje svoju vjeru i materino mlako.

Dobro vijesti. Politike.

Austrijski sabor u Beču na ca-revinsko vjeće razmatrali se u svih kraljevina i pokrajnah zastupnici u carevinskom vjeću. U zajednem svobroju priobiti dopisadašnj uspjeh izbora u Galiciji i u V. kuriji u Dalmaciji.

Dne 18. t. m. j. birale su izvanjske občine susjedne Kranjske pet zastupnika. Sva petorica izabranih pripada slovensko-katoličkoj stranci. Izabrani su naime gg. Vencenj. Pogačnik, dr. Zlatnik, Pfeifer i Pojse. Taj izbor iznenadio je nesamo Slovence u Kranjskoj nego i u susjednih pokrajnah, jer se je obćenito očekivalo, da će slovenska-napredna stranka otići slovensko-katoličkoj stranci bilo koji mandat.

Istoga dana kad i u Kranjskoj, birale su izvanjske občine Bukovine. Izabrani bijaše: zemaljski kapetan Ivan Lupul, Nikola Wosiko i dr. Ljupul.

Dne 17. t. m. j. birale su izvanjske občine Galicije 27 zastupnika. Uspjeh je poznat do sada samo u 21 izbornih kolura. Izabrani su od poljskoga kluba: Merunović, Weiser, Blazowski, grof A. Gosulowski, Komorowski, grof J. Potocki, Tyszowski; od radikalne rusinske stranke: dr. Korol, Jaworski, i Romanczuk; od umjerane rusinske stranke: Barwiński, Mandyczewski, Dziuzinski i Gladyszowski; od stranke Stojalowskoga: Kubik i Szajer; od poljske pučke stranke: Bojko.

U už izbor dolaze: Stojalowski i Opydo, Wojtyja i Skolyszowski, Oszechowski i Olzewski; Wlazowski i Stachura. U onoj kuriji imao je do sada puljski klub 11 zastupnika; Stojalowski 3; poljska pučka stranka 2; radikalni Rusi 2; radikalni Rusi, koji bijahu u slavenskoj krsćansko-narodnoj svezi 6, i 3 divljaci, koji su nagnjalni socijalistom.

Od zemaljskih sabora, koji sada zasjedaju, najzanimivije su sjednice sabora Dalmacije i Tirola. U Dalmatinskom saboru došlo je do oštih izjava proti vladi radi poznatog željezničkog pitanja. Ogorčenost je proti vladi u svih strankah sabora tolika, da bijaše vladina osnova o novom nametu na državni porez na rakiju zabacena. Uzalud su zastupnici vlade nastojali zastupnike umiriti tim, da su im obećivali izgradnju bosansko-dalmatinske željeznice u što kraćem roku — zastupnici naroda ostase neumoljivi. Nemanje zanimive su sjednice Tirola. Tamo su stupili u sabor zastupnici južnoga Tirola, Talijani nakon desetogodišnjeg odsutnosti. Došli su u sabor videći, da se vlada njihovom odsutnosti neka sklopiti na to, da bi im dala posebnu zemaljsku vladu za južni Tirol. Povratise se u sabor s tom nakanom, da će obstrukcijom zapriječiti svaki rad sabora i tako vladu prisiliti, da njihovu zahtjevu zadovolji. Njemačka saborska većina izjavila je na usta svojih prijevaka, da je sa svoje strane pripravna doći u susret težnjam južnoga Tirola. Zastupnici južnoga Tirola nastojali će, zapriječiti prihvat vladine osnove o novom nametu na državni porez na rakiju. Oni kane za sada obstruirati tim, da utruče saborsku većinu mnogobrojnim interpelacijama i dugimi govorima. Talijanski listovi: Primorja obobrajavaju taj način obstrukcije, te pjevaju slayospjevo svojim istomisljenikom iz južnoga Tirola. I to je dobro, da se zapamti.

U Stajerskom saboru bijaše izručena vladina osnova o novom nametu na javikalnomu odboru, sastojeca od 12 članova.

U galickom saboru izručena bijaše lista osnova prorabakom odboru.

U istim, posli, poslanika, obdržavnoj listi dana u Pragu. Izašlo je mladoćanski list 4. Herold, da mora biti nešto čestoga naroda u sadašnjem izbornom izboru, jedinstveni izražaj sveukupnoga naroda. Preporučuje, stoga reće, da ako se pokane u predstojećih izborih razizrovatnost u narodu, onda u budućee neće moći zastupnici nekoga naroda — pa bili oni koji mu drago — voditi obstrukciju, jer će kazati vlada, da je dosta razpusiti carevinsko vjeće i eto gotovog razpula u mladoćeskoj stranci.

U hrvatskom saboru u Zagrebu vodi se podrobna rasprava o zemaljskom proračunu. Ta rasprava potrajati će jeste koji dan, jer govori kod svake važnije stavke po više govornika.

Gra Gura. Sa Četinja dobivaju bečki listovi viesti, da je knez Nikola povodom četrdesetogodišnjice svoga vladarskoga jubileja uzio naslov: kraljevska visost. Reć bi da pri tom neće naići na poteškoće, jer nosi i bugarski knez Ferdinand taj naslov, što ga izvodi odau, jer pripada kući Koburg.

Srbija. Odsada bivšeg srbskog ministar Genčića, koji je odsuđen na 7 godina zatvora radi uvredie veličanstva i radi uvredie vlade, neće ostati, kako se čini, bez posljedica. Iz Biograda javljaju naime, da je njemački poslanik na srbskom dvoru barun Wacker Goller nakon izrečene osude, pristupio k osuđeniku, te oruomu stisnuo ruku. Taj čin njemačkoga poslanika izazvao je u dvorskim i u vladinim krugovih negodovanje, te se već glasa, da će taj poslanik morati, da zapusti Biograd.

Bugarska. Ministar rata Petrov rekao je nekomu novinaru, da je u Bugarskoj to najveće zlo, što tamo vlada sitno strancarstvo, čemu da nije toliko kriv sam ustav, koliko vriedjanje ustava. Obzirom na trajnost sadašnje vlade, reće ministar da je ona samo privremena. Glede predstojećih izbora reće, da će vlada svom silom stiliti zakon i red i da neće dopustiti, da se ikomu preći sloboda izbora.

Mjestne:

Predplatnikom! Na izmaku smo stare godine. Preporučamo svoj gg. predplatnicima, da na dob obnove predplatu za nastajuću godinu, starih pako dužnicima privazuemo na dušu, da ovrše svoju svetu dužnost, te podmiro svoje zaostatke, da se time rieše brige i skrbi te neugodnih iznenadjenja. Time se preporučujemo, zeleć veselo Božićne blagdan!

Radi Božićnih svetaka, koji padaju utorak i sriedu, izaci će budući broj tekar u petak. — Da odštelimo čitatelje dodali smo prilog današnjemu i pred-proslom broju.

„Arta cultura“. U mjesto, da se srame svoje pobjede, gospoda Talijani izkazuju svoju latinsku dvietisec-godišnju civilizaciju na razne načine, koji njih i njihovu djedovsku kulturu obsuduju. Da dadu oduška svojoj oduševljenosti nad pobjedom kod uzeg izbora u I. sekciji, zaprijali su nasu tiskaru sa raznim nacrti, koji su sve drugo nego duhoviti. Ovi izkazi talijanske kulture kažu veliku potrebu, da se već jednom u Pali uvede državna policija, jer pod dodasdanjem policijom se prizadržati samo talijansko zulumstvo i talijanska nazovi-kultura.

Pisu nam iz Premanture. Ni ovaj put nije mogao učiniti od manje nazviedno znanac don Matlitch, a da se ne pokaže protivnikom naše stranke. Bolistan tako, da nije mogao govoriti misli, digao se iz postelje i pošao u Pomer glasuati za talijansku stranku. To mi je najlje bilo, nego li se potruditi dva koraka pa reći misli, kako bi mu dužnost bila.

Nastavak u prilogu.

Dolazak vlakova u Pulu.

8:25 prije podne iz Rovinja
 1- po podne osobni iz Trsta, Brijuni, Divaca, Rovinja, Rijeka, Boka
 9:40 po podne osobni iz Trsta, Brijuni, Divaca, Rijeka, Boka
 11:10 po podne osobni iz Trsta, Brijuni, Divaca, Rijeka, Boka
Odlazak vlakova iz Pule.
 5:20 prije podne osobni za Trst, Divacu, Rijeku, Boku
 8:15 po podne osobni za Rovinj, Divacu
 6:15 prije podne osobni za Trst, Divacu, Rijeku, Boku

Plovidbeni red.

Ujarska brodska par. društvo.
Pruga Rijeka - Trst.

Pulaski			Svrtinski			
Dol.	Odl.	Dan	Luka	Dan	Dol.	Odl.
7:45	7:55	Srijeda	Rijeka	Pula	8:30	
8:15	8:20		Opalija		8:55	2:45
8:45	8:55		Lovran		9:10	2:15
9:25	9:35		Mošćenica		1:35	1:45
10:10	10:25		Bersce		1:05	1:10
11:55	12:05	Četvrtak	Rijeka	Pula	12:05	12:30
12:30	12:40		Cres		10:10	10:35
1:30	1:40		Pula		2:30	6:15
2:10	2:20		Fazana		1:50	2:00
2:40	2:50		Rovinj		11:50	12:20
3:10	3:20	Petak	Porec		10:10	10:40
3:40	3:50		Piran		7:20	7:50
4:10	4:20		Trst		6:15	6:30
12:20	12:30		Rijeka		8:30	8:50
1:30	1:40		Opalija		2:15	2:25

Pruga Rijeka - Losinj.

7:30	7:40	Srijeda	Rijeka	Losinj	8:30	
7:55	8:05		Opalija		8:40	2:50
8:35	8:45		Lovran		2:15	2:25
9:15	9:25		Mošćenica		1:35	1:45
9:55	10:05		Bersce		1:10	1:20
11:20	11:30	Četvrtak	Rijeka	Losinj	12:15	12:35
12:00	12:10		Cres		10:30	10:55
1:30	1:40		Pula		2:30	6:30
2:10	2:20		Fazana		1:50	2:00
2:40	2:50		Rovinj		11:50	12:20

Pruga Rijeka - Krk.

12:30		Srijeda	Rijeka	Krk	9:30	
1:30	1:40		Opalija		8:10	8:20
2:20	2:30		Mališćak		7:30	7:30
3:10	3:20		Glavotok		6:40	6:50
4:10	4:20		Merag		5:40	5:50
12:50		Četvrtak	Rijeka	Krk	9:30	
1:30	1:40		Opalija		8:10	8:20
2:20	2:30		Mališćak		7:30	7:30
3:10	3:20		Glavotok		6:40	6:50
4:10	4:20		Merag		5:40	5:50

Brza pruga Rijeka - Opalija - Pula.

7:30	7:45	Srijeda	Rijeka	Pula	8:15	8:30
12:30			Opalija		8:15	8:30
			Pula		8:15	8:30

Brza pruga Rijeka - Opalija - Lošinj.

7:30	7:45	Srijeda	Rijeka	Lošinj	8:15	8:30
12:30			Opalija		8:15	8:30
			M. Lošinj		8:15	8:30

Pruga Rijeka - Opalija - natrag.

Odlazak iz Rijeka u Opaliju:
 Svaki dan u 7, 8, 9, 10, 11, 12 do podne.
 u 2, 3, 4, 5, 6, 7 po
 Odlazak iz Opalije na Rijeku:
 Svaki dan u 8, 9, 10, 11, 12 do podne.
 u 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 po

Društvo S. Topić i dr.

Pruga Trst - Metković - Kotor.

7:15	7:30	Četvrtak	Trst	Metković	10:15	
8:15	8:30		Isola		11:15	2:15
12:15	12:30		Piran		8:15	8:30
2:30	2:45		Rovinj		2:45	3:00
7:45	8:00		Pula		2:15	2:30

Pruga Trst - Korčula.

1:15	1:30	Petak	Trst	Korčula	6:15	
6:30	6:45		Pula		11:15	1:15
10:15	10:30		M. Lošinj		6:15	6:30
1:30	1:45		Zadar		11:15	1:15
2:30	2:45		Spiljet		3:15	3:30

Društvo Istarsko-Tršćansko.

Pruga Rovinj - Trst.

6:35	6:40	Srijeda	Rovinj	Trst	8:40	
7:10	7:15		Osor		7:15	7:30
8:25	8:30		Porec		6:15	6:20
8:55	9:00		Novigrad		4:40	4:45
9:15	9:20		Piran		8:30	8:30

Pruga Pula - Trst.

6:30		Srijeda	Pula	Trst	2:42	
7:15			Fazana		2:15	2:30
8:30			Rovinj		12:42	12:42
9:15			Vrsar		11:50	11:50
10:45			Porec		11:50	11:50

Sve rodoljubi! ujedno molimo, neka

zahitjevaju, **Nadu Slogu** po svih krajevima i gostinac koliko u Puli, toliko izvan nje.

Sve od početnog veska sa jamdevinom od K 2000

preporučam 2. svjetsku, crkvenim upraviteljima glavnom općinstvu u cijenu: **K 4.30**

Načelnik svieće i duplire I (austrijski sastav) 4.40
 Svieće i duplire I (talijanski sastav) 3.80
 Svieće i duplire II 2.40
 Tamjan laprma I 2.40
 Tamjan laprma II 2.00
 graniš 1.20
 Porušeno platno za oliare 1.90
 Stijenj i stakla za vjetno svjetlo po običnoj cijeni 7.20
 Naružbe u vrednosti od 20 K naprijed, pošiljem franko. — Pri točnoj uplati dajem popust od 3%.

Sa odličnim slovanjem
J. KOPAC,
 Ulica sv. Antona 7. Gorica.

Prsni čaj sa „Učke-Gore“
 Izvrstni domaći lijek proti
influenci, kašlju, nahladi ili prsnom kataru, proti hrapavosti i promuklosti grla.

Cijena 50 para.
 Glavno skladište:
Ljekarna L. Ghersetich,
 Volosko — Istra.

Boljiva se u svakoj Ljekarnici.

Rodoljubi! Kupujte samo Cirilo-Methodijsko Zigice!

Jedini izvoznik
IZVOZ NARAVSKOG VISKOG VINA
 crnog i bijelog ponajboljih vrsti.
MARIJA MARDEŠIĆ
 upućuje na Cirilo-Methodijsko izvoz. vina u Puli (Istra) u Istri.

Podpisani preporuča p. n. općinstvu u Puli, osobito pako veleč. gg. svećenicima, učiteljima itd. iz okolice
svoj krojački posao
 na glavnom trgu (Foro) br. 6 u Puli, u prvom katu.
 U zalihi imade na izbor raznovrsne najmodernije tkanine za odijela, koja izvršuje točno po mjeri.
Anton Klement, krojački majstor.

L. Malitzky
 Pola, Via Sergia 65. — urar i srebrnar — Pola, Via Sergia 65.
 preporuča bogatu zalihu
 zepnih i sobnih satova raznih kovina i vrsti, dalje svakovrstnih zlatnih i srebrnih stvari, n. pr. prstena, naušnica, narukvica, lanaca, igala, gumba itd., sve najprikladnije za darove o prilici sv. potvrde (berme).

Knjigotiskara i knjigovežnica
J. Krmpotić i drug.
 U PULI
 prima sve u knjigotiskarsko-knjigovežku struku spadajuće radnje koje izvršuje brzo i ukusno.
 Zaliha svijuh tiskanica za župne i občinske urede, kao takodjer pisaćeg papira.
 Preporuča se tople rodoljubem u Istri i u drugim pokrajinah.
Sve tiskanice
 za štedovna i zajmovna društva u obće
 preskrbljuje točno, brzo i jeftino.
 Opazuje se, da tiskara preskrbljuje sve tiskanice, koje se rabe, bez da bi joj to, stranka naznačivala, to jest sve, što je za početak i poslovanja potrebno; bilježuje također knjige i

F. M. Basillisco, župnik stolne crkve u Puli, umro je prekjucer u 72. godini. Pokopan bio je danas prije podne. R. 1. P.

Pokrajinske

Imenovanje. G. kr. poštanski oficijal i ravnatelj poštanskega ureda u Kopru g. Alfons Schlechter imenovan bijaše poštanskim upraviteljem tamo.

Jakov Maukoč. Dne 17. t. mj. zatvorio je svoje trudne oči nakon kratke ali teške bolesti providjen sv. Olojstvi za uinitrice g. Jakov Maukoč, bivši vektirzac sa hiesom i poglavica na daleko poznate slovenske obitelji u Trstu.

U mladosti dobio je golokur u Trstu ali neumotom radošću, uzrastnosti i uzornim postojenjem stekao si je liep imetak, što ga je namro svojoj djeci. Na on je namro Slovincem Trsta veću dragocinost nego li je hladni novac, namro im je uzornu slovensku obitelj, mnogobrojnu djecu, unučad itd., kojimi se ponose Slovinci Trsta i koji se odlikuju zamjernim rodoljubljem i čestitim postojenjem.

Dječumu starcu Jakovu podijeliš Prvišaji vječit pokoj a njegovoj teško uveljnoj svoji naše najskrenije saučesće!

Izbori pod oružanom silom.

Oprtlja primili smo dne 17. na večer brzajavni vjesti, da je tamo započeo ponovni izbor fiduciara za V. kuriju uz sifne strogosti. Oružnici da su zatvorili stadije na hru daleko. Tudiñjice i neizbornici da nemoga u Oprtlj. Kasnije doznasmo, da je 35' oružnika zaposjelo sve ceste i putere daleko izvan Oprtlja. Ali neimamo ništa proti tomu, da državna oblast pazi na mir i red i oružanom siloni svuda tamo, gdje je pogibelj, kao što bijaše u Oprtlji kod svakih izbora, za slobodu i život izvanjskih izbornika. Nu takova strogost morala bi vladeti i u samom mjestu izbora. Naši izbornici bijahu doduse pšteni u mjesto, ali tu bijahu izvirnuti napasti mjestinski agitatora i oprtljjske nazovi gospode. Našim kolovodjani nebijase dopušten ulaz u Oprtlj i tako bijahu naši izvanjski izbornici izvanjski da miloet i nenilošt bezdušne talijanske gospode. Tako je lahko slaviti izborne pobjede.

Pobjeda i u Oprtlji. — tako su glasile talijanske brzajavne vjesti sriedu večer iz Oprtlja o tamošnjem ponovnom izboru za V. kuriju. Mi još neznamo kako su talijanski u Oprtlju došli do pobjede i neznajmo si nikako tu pobjedu: protumaciti. Znali smo najviše iz pouzdanijeg izvora, da bijaše naših izbornika kod prvog izbora 250 do 300, koji nisu mogli glasovati, znali smo nadalje, da su kod tog izbora imali talijanski oko 60 glasova većine, nu što je najvažnije, čuli smo u sriedu iz ustiju osobe, koja je sudjelovala kod prvoga izbora i koja pozna iz iskustva tamošnje okolnosti, da je n e m o g u ć e, da talijanski pobjede, ako se bude zakonito postupalo i da mora imati naša stranka bar 50 do 100 glasova većine. Ipak se je dogodilo protivno! Kako je došlo do te najhloviše talijanske pobjede, kazali će nam naknadne vjesti od tamo.

Bennati u Oprtlji. Od tamo nam pišu, da je glasovali Bennati sliog u Oprtlji u subotu dne 15. t. mj. po noći, i da je tamo imao dogovore za talijanski kaptiviti. Donio je valjda sobom punu kesu i došao, da dade svojim zadnje naloge. Kako se imia tumacili i provadjati ona zloglasna koman da Bartoliev a, Osar i t. t.

Bennati prespao je samo u Oprtlju i u nedjelju ranu odputovao je natrag u Kopar. Došlo je po noći i vratilo se rano, da ga nepozvane osobe nevide i nečuju. Njegovo peticovanje u Oprtlj nebijase bezuspješno.

Novac je pobjedio u Oprtlji! Prijatelji iz raznih strana Oprtljskine javljaju nam, da se je po cijeloj občini

javno novac djetlo svakomu, koji je imao za talijansku stranku glasovati. Novcem, da je kupljena većina talijanskih izbornika. Najsiromasniji izbornici dobili su po kruni, a uplivniji i bogatiji po više kruna.

Pravci talijanski govoriši su javno, da moraju pobjediti — stojao ih taj izbor bilo što — jer da od njega zavisi konačna pobjeda za V. kuriju. Ovim viestim bilo bi teško vjerovati, a da neznamo iz najpouzdanijega izvora, kako je jedan visoki činovnik e k namjestništva u Trstu pred svjedoci izjavio, da ijaša narodna stranka neće u Oprtlja ni kod ponovnog izbora fiduciara za V. kuriju pobjediti, jer da su Talijani bacili silan novac među narod.

Nama je to priznanje rečenoga činovnika dobro došlo, jer tako doznajemo kako su talijanski došli do pobjede kod ponovnog izbora za V. kuriju u Istri sa strane Talijanom više nego li nam sklone i jer nam je to nepobitan dokaz, da znadu na e. k. namjestništva vrlo dobro kako dolaze istarski Talijanski do sjajnih svojih pobjeda.

Iz tog priznanja visokoga činovnika e. k. namjestništva dalo bi se stvoriti važnih zaključaka, ali mi to prepustamo našim čitateljima, jer nećemo, da dadeimo ni najmanjeg povoda državnom odvjetništvu, da s nami stupi u bliži doticaj.

Domaćim pštili slobodne ruke a vanjske držali daleko. Na drugom mjestu naći će naši čitatelj vjesti, kakve je politička oblast u Poreču poprimila mjere kod drugog izbora u Oprtlju. Tamo, nesamo da bijaše 35' oružnika, koji su našim neizbornikom priecili ulaz u mjesto Oprtlj, već je k izboru došao sam politički poglavar i sobom doveo drugog političkog činovnika.

Po nalogu političkoga poglavara u Poreču izdao je načelnik oprtljski proglas, kojim se zabranjuje ne samo ulaz u Oprtlj, nego i u pojedine porčne občine ili u naša sela svim tudjincem, koji bi tamo došli radi agitacije.

Evo tog fermiana u načelnika Oprtljskog. N. 1956.

Avviso

Si porta a pubblica notizia in seguito a decreto 2 Dicembre 1900 N. 8811 dell' i. r. Capitano distrettuale di Parenzo, che nei giorni di elezione 17, 18 e 19 Dicembre a. c. sarà vietato il soggiorno nel territorio del Comune di Portole a tutti i forestieri, che unicamente per scopi di agitazione vorrebbero introdursi nelle singole ville e paraggi del detto Comune. Coloro che non si allontaneranno sopra diffida degli organi di sicurezza verranno allontanati colla forza e secondo il caso anche arrestati.

Dal Municipio di Portole li 4 Dicembre 1900 L. S. Il Podestà Antonaz

Gospoda kod političke oblasti u Poreču sjeliše se tekar kod ponovnog izbora, da treba baciti na oprtljsko izborno polje veliku oružanu silu i da se mora zabraniti tudjincem ulaz u naša sela, ali to jedno i drugo imalo se bar dietomično provesti već kod prvotnog izbora.

Ovakve mjere kod ponovnog izbora u Oprtljskine čine nam se kano i zvočenje na tuču ili dolazak k misli poslije podne. Da je g. kotarski poglavar kod prvotnog izbora poduzeo stroge mjere i da je sam došao vršiti službu izbornog komesara strogo i nepristano, nebi mu bilo trebalo kod ponovnog izbora izdavat i dekreta ni dovažati na Oprtljskine onolik broj oružnika, koji nisu mogli domađiti talijanasem zabraniti u Oprtlju, da agitiraju, kupuju i šlepare po miloj volji.

Iz zemaljskoga školskoga vieća za Istru. Iz talijanskih novina doznajemo, da je e. k. zemaljsko školsko vieće za Istru imenovalo u zadnjoj svojoj sjednici sle-

deće učitelje odnosno učiteljice: L. Petrovno i C. Baldessarini učitelji I. reda; K. Coribui i B. Schlossen-Streglich učiteljicama; III. reda kod pučkih škola u Puli. Jakova Sladonju nadučiteljem: II. reda kod pučke škole u Gračacu; C. Solaro učiteljem: II. reda kod pučke škole u Cresu; C. Gnot u Piranu i Petra Starica u Novoj Baski stalnimi podučitelji.

Zaključeno bijaše, da se ponovno otvori najtežij za mjesta ravnajućih učitelja u Barbani i u Bermu, te uzajamno preinještenje učiteljica I. Pauluzzi u Bertoni i A. Battig u Ciltanovu.

Ravnajućemu učitelju u Momjanu J. Coslovicu podieljen bijaše jednogodišnji dopisul, da zauzme mjesto privremenog učitelja na poljodjeljskom zavodu u Poreču.

Nebijase uslišana molba jednog umirovljenog učitelja, da se ga uzpostavi u službu. Odlučeno bijaše glede zamjenika nadučitelja pučke mužke škole u Voloskom dok bude ovaj vršio službu e. k. kotarskog školskog nadzornika.

Riješene bijahu molbe djuka e. k. gimnazije u Puli, Kopru i Pazinu, te e. k. nautičke škole u Lošinj radi oslobodjenja školarine.

Razpravljani bijahu sliedeći utoci: zemaljskoga odbora proti razširenju škole u Sv. Petru u Šumi; jednog učitelja proti odmjerenju mirovine i jednog ravnajućeg učitelja proti svoi doznačene mu doplate.

Riješene bijahu molbe dvaju učitelja, da im se povrti ili odbije od pristojbe, plaćene za mirovinski zakladu.

Primljeno bijaše na znanje izvješće o nadzoru zemaljske realne gimnazije u Pazinu i talijanskih škola tamo.

Zaključeno bijaše, da će se predložiti e. k. ministarstvu prosvjete, da ustanovi mjesto vjeroučitelja za državnu pučku školu u Puli.

Fr. Malusa dozvoljeno je, da otvori dečji vrt u Rovinju.

Pulgodišnji doplatci bijahu doznačeni jednom učitelju srednjih škola i jednom pučkom učitelju; konačno bijaše podieljena podpora i odšteta nekojim pučkim učiteljem radi bolesti.

Za družbu sv. Cirila i Metoda sabrano u veselom društvu vrlih članova zajedničke "Sloge" u gostioni g. I. Slavica na Kantridi za izdiciranu paket tabaka od 7 novč. iznós od K 870.

Nova komedija. Kako je poznato, bio je ove jeseni položio čast načelnika gradna Pule g. Rizzi — jer su mu njegovi prijatelji u gradskom vieću njesto pksalili. Cijm smo doznali za odluku g. načelnika, priobćili smo u našem listu vjest pod gornjim naslovom t. j. da je to samo komedija i da će se g. načelnik opet vratiti na udobnu načelničku stolicu. Nije prošlo ni 8. dana i g. Rizzi sjedio je opet medju svojim vjernimi na načelničkoj stolici. Podkadirli mu malko njegovi drugovi u zastupstvu i u njegovom stanu te on se srelan i zadovoljan vratio u njihovo kolo.

Za njim hotio se povesti i njegov lošinski drug g. Vidulich. Neznamo da li mu je poznata ona naša poslovica, koja kaže, da je zaba digla nogu ka dje vidila da podkivaju konja, ali svakako je morao nanj uplivati uspjeh odreknuća njegova prijatelja Rizzi-a. Kad je ovomu uspjelo vratiti se na načelničku stolicu, zašto nebi i njemu. G. Vidulich je dakle — valjda u toj nadi — dao ostavku a njegovi drugovi iz zastupstva podkadiše mu najprije u gradskom zastupstvu a kasnije u njegovom stanovanju. On, mēhko ga srca nije mogao učiniti od manje nego vratiti se na načelničku stolicu, koja je mēhki i topla i na koji se nezasjeda tako lahko.

Mi neznamo hoľjeg označenja takvog postupanja nego li je onaj na čelu ove vjesti. Gg. Rizzi i Vidulich mogu si uzeti na njihovo ožbiljnu ostavku patent, te pozvati javno talijanske načelnike Istre,

da ih i oni u tom sliede, čim im nebudu drugovi u zastupstvu zadovoljili svaku volju i izpunili svaku želju.

Prisjednici kod pomorske vlade u Trstu. Ministarstvo trgovine imenovalo je na predlog trgovačko-obrtnike komore u Trstu brodo-građitelja g. L. M. Scopinicha prisjednikom kod pomorske vlade u Trstu i potvrdilo je u istoj časti gg. Josipa Miklavčica, Calista Costulicha i Petra Pippelli-a izabrane od trgovačkih komora u Trstu i u Splitu.

Na uspomenu pok. Jakova Maukoč, trgovca u Trstu, darovala Djakom pripomoćnom društvu u Pazinu iznos po kruna 10 — obitelj gosp. Ivana Bunc u Pazinu i dr. Đinko Trinajstić.

Iz Dekana nam pišu kod Kopr dne 18. tek. Naš veleljubniji i od svih poštovani g. nadučitelj Ivan Kuret obolio je pogibelju na tifusu, te ga ta teška bolest drži prikovana na postelji već četvrti tjedan. Kako čujemo, pogibelj je bila smrtna (42° groznice) a li se je sada bolest obrnula na bolje, jer je nađe, da će do mla ozdraviti, što Bog daj čim prije! Njegova smrt bila bi grozna katastrofa za njegovu mnogobrojnu obitelj i nenadomjestiv gubitak za ovišnji slovenski narod, za kojega se je uvijek žrtvovao i radio neumorno.

Imonik gostova u Opatiji. Iz posljednjega imenika gostova u Opatiji doznajemo, da bijaše tamo od dne 1. septembra 2349 stranaka sa 4042 osobe.

Dne 5. t. mj. bijaše u ljčilištu u Opatiji 640 osoba.

Iz sv. Lovreča na Labinjim pišu nam 12. t. mj. Doznali smo, g. uredniče, od pouzdane osobe, da je nepoznati nam nitkov ružno oklevetao našega g. župeupravitelja u nekom smradnom talijanskom listiću u Puli. Mi njegovi župljani nemožemo od manje a da ga od te talijanske klevete operemo, premda njegov čist obraz ne treba naše vode.

Sve one klevete, sva ona ocrnjivanja u rečenom talijanskom listiću nisu drugo nego proste izmišljotine, koje je moglo napisati samo podlo, i propalo storenje.

Naš g. župeupravitelj ponašao se je prije izbora, za izbora i poslije izbora fiduciara kano pravi svećenik, komu nemože prigovoriti nitko pošten i pravedan. On se nepača u tudje poslove već toliko, koliko mu njegova služba nalaze. On nam je doduse nekojim rekao svoju misao o izborih, nu nit je nagovarao koga proti talijanasem niti molio koga za naše.

Njegovi i naši protivnici, kano i neprijatelji vjere i crkve nemogu ga vidjeti medju nami, jer znaju, da je dobar pastir, koji vrši točno svoje svećeničke dužnosti i neda se zavesti na stranputice od nikoga. Mi smo radi tih njegovih kriepostih svih zahvalni a hvalimo i njegove crkvene poglavare, što nam dadeše takva dusobrižnika.

Klevetnikom, zlobnikom i prodancem dovikujemo pako neka puste na mir nas i našega svećenika, jer se njihovo blato nehvata ni nas ni njegova poslena lica.

Mi znamo doduse koja je njihova namjera, ali se nadamo, da im djavolske spletke neće uspjeti. Oni bi rado, da nas posvade sa svećenikom i da njega omrzne kod njegovih poglavara. Ali ni jedno ni drugo nemijsje im poći za rukom, jer ga dobro poznamo mi i njegovi poglavari. Pamet dakle u glavu smradni klevetnici!

K predstojećem popisu pučanstva. Radi izbornih posala nismo iz najbolju volju mogli, da posvetimo više pažnje i predstojećemu popisu pučanstva u Istri, tomu vrlo važnomu za naš pitanju.

Pisali smo doduse i nedavno o tom pitanju ali priznajemo rado i sami, da se nije učinilo s naše strane za poduku našega puka u tom poslu, koliko bi se bilo bez dvojbe učinilo, nebijasmo izbori zacukupljeni.

Popisi će se obaviti koncem ove i prvih dana buduće godine.

U Istri razplesti će opet naši dobri susjedi svoje pogebne nam urede, da u iste što više nagiba naroda ulvate. Dogodili će se opet po svoj prilici, da će čitava hrvatska sela primjerice u političkom kotaru porečkom upisana biti kao čisti Talijani, jer ih neće nitko pitati kako doma govore i kako se Bogu mole, već će doći agitatori talijanskih občina, to će pitati: parli italiani? na što će buditi koji član obitelji odgovorili sa zlosretnim si! i eto ti pretvorene čisto hrvatske obitelji u čisto talijansku.

Upozorujemo radi toga naše prijatelje i istomišljenike širom Istre, na otocili Lošinju, Cresu itd. osobito našrodoljubno svesćenstvo i poštivno učiteljsvo, da neuke podučite kako im se je vladati kod predstojećeg popisa pučanstva. Svaki naš čovjek, koji znađe talijanski i koji bude upitan od talijanskoga komisara, da li znađe talijanski, neka slobodno kaže da znađe, ali da mu je materinski ili obični jezik hrvatski, da se ovim jezikom služi u obitelji i u crkvi i da zahtjeva, da se tako u odnosnu tiskanju zapiše.

Zakon predviđa zloporabu kod popisa pučanstva i svako onaj, koji nepostupa strogo po propisu, biti će kaznjen.

Političkim oblastim preporučamo, da strogo paze nek se vrši zakon, jer nije pravo ni dostojno, ako občinski odaslanici radi nemara javnih oblastih počinjaju nepravilnosti nezakonitosti. Zakon nek se vrši strogo i nepristrano pak neće biti nikomu prigovora. Za svaki eventualni nepravilan ili nezakonit korak kod popisa pučanstva pozvati ćemo krivca na odgovornost — budemo li zanj doznali.

Nesreća kod izbora u Oprtlju. Oružnički stražemstar g. Pilat iz Pazina, bio je u službi kod ponovnog izbora u Oprtlju. Pozvan od političkog poglavara, koji je sudjelovao kod izborne komisije, da mu dade potrebite naloge, vraćao se iz izborne dvorane po stuhali, na kojih se je podrnuo i tako nesretno pao, da se je teško na glavi ranio.

Skupo zasjedanje. Iz talijanskih novina doznajemo, da je stajalo zadnje zasjedanje istarskoga sabora 11.285 kruna i 26 litra.

Komu je poznato, kao što je nama, da u tom zasjedanju ne bijaše baš ništa korisna stvoreno za siromašno pučanstvo Istre, uzliknuti će s nami zajedno: Kolika škoda za tolik novac bačen u more!

Nebi li bilo pametnije, da se onim novcem sagradi nevoljnom narodu kakav vodnjak, kakav put ili kakva škola?

Jeli moguće? Pod ovim naslovom pribiđili smo u 86. broju našega lista viest, u kojoj smo pripovijedali, kako se je talijanski zastupnik Istre pohvalio, da mu bijaše na odličnom i odlučnom mjestu obećano, da će ovaj put Istria poslati u Beč 4 talijanska zastupnika, a Hrvati i Slovenci samo jednoga.

Rekosmo nadalje, da je tomu glasu teško vjerovati, dapače skoro nemoguće, ali da se nebi čudili kad bi se to dogodilo, jer naš više nikakav događaj u Istri iznenadili nemože.

I nismo se varali! Talijanski zastupnik bijaše dobro obavijestien i na odličnom i odlučnom mjestu održali su obećanje ili zadanu riječ. Istarski Talijani tajiti će javno, da bijaše ikakva dogovora, sporazumka ili obećanja, ali to će ina samo čuci moći vjerovati.

Mi smo dapače čvrsto uvjereni, da je talijanska stranka Istre po svojih najuglednijih članovih već izkazala na odličnom i odlučnom mjestu svoju harnost na održanom obećanju, jer nam javljaju iz Trsta prijatelji, da su ovih dana na odličnom i odlučnom mjestu vidjeli talijanske prvake iz Istre, gdje su se šuljali i motali, i gdje su bez dvojbe dali oduška svomu čuvstvu zahvalnosti priznanja, zajedništva — a možda i pobratinstva!

Šta nije dakle u Istri moguće? U Istri nije više ništa nemoguće: ili u Istri je sve moguće!

Za oproštenje od čestitanja podario je veleuč. g. dr. Dinko Vitezić; odvjetnik u Kikru po 4 krunice za Družbu sv. Cirila i Metoda; za Bratovštinu hrv. ljudi i za Djačko pripomočno društvo u Pazinu.

Za odkup od čestitanja prigodom božićnih blagdana i nove godine priposlao nam je g. M. Mandić iz Trsta 4 krunice na korist „Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru“.

Odkup od čestitanja. Povodom božićnih blagdana i približavajuće se nove godine pozivljemo po davnom običaju sve prijatelje naše siromašne učeeće se mladeži, da ne zaborave na nju ni ove godine. Mjesto troška na pisma i dopisnice lahko se odkupi svatko makar i malenom svoticom na korist „Bratovšćine hrvatskih ljudi u Istri“ ili na korist „Družbe sv. Cirila i Metoda za Istru“.

Svakomu prijatelju pučke prosvjete biti će stalno milije ako uzela u naših novinah, da mu je rođak ili prijatelj podario ma i malenu svoticu na korist kojeg našeg dobrotvornog društva, nego li da je onaj novac potrošio sa papir, omote, biljege itd. Deder dakle rodoljubi širom hrvatskih pokrajinalh sjelile se povodom blagdana i promjene godine i vieka naše sirotinje, koja čini u timi neznanstva, jer njoj nedaju njezini gospodari i nazovi prosvjetitelji do svjetla i nauke.

Kod prijateljskog stola, na sastancih, u privatnih društvih posegnite u žep pak žrtvujte koji novčić za našu sirotinju, kojoj mogućnici neće da pomognu.

Na Vas osobito, volevidne kćeri hrvatskoga naroda, obraćamo se vrućom molbom, da se zauzmete za naša dobrotvorna društva, koja imaju toli plemenitu zadaću. Vi ste kao majke, sestre, zaručnice itd. tankočutne i milosrdne pak neodrecite ruke pomoćnice našoj dječici, koja uzdižu k Vam svoje ruciće, te Vas vruće mole za komadić duševne hrane. Bez Vaše pomoći, dične majke i sestre, teško našoj sirotinji!

Iz drugih krajeva.

Novi predsjednik jugoslavenske akademije u Zagrebu. Nakon smrti nezaboravnog ravnatelja Torbara ostalo je izpraznjeno mjesto predsjednika jugoslavenske akademije u Zagrebu. To odlično mjesto najprvoga prosvjetnoga zavoda u Hrvatskoj bijaše popunjeno dne 13. t. mj. na glavnoj skupštini akademije. Imenovan bijaše naime predsjednikom akademije sveučilišni profesor, poznati naš povjestničar i na glasu učenjak g. Tadija Smičiklas.

Ovo imenovanje pozdravili će veseljem ne samo svi Hrvati nego i naša braća Slaveni, kojim je poznato ime našega prvoga povjestničara.

Ugladjenost talijanske mladeži. Kako javljamo na drugom mjestu, preminuo je ovih dana u Zadru naglom smrti jedan od prvaka hrvatske narodne, stranke zemaljski zastupnik i prisjednik g. vitez Vranković. Dne 17. t. mj. prirideše mu drugovi i bolji dio zadarskog građanstva sjaonj pogreb. Onoga dana imala je na zadarskom trgu udarati gradska glazba. Predsjednik sabora zamolio osobno načelnika grada, da bi za onaj dan obustavio glazbu. G. načelnik — premda odlučan Talijan — pristao je odmah na molbu saborskoga predsjednika. Nu to ne bijaše po volji jednog diela strastvena talijanskoga građanstva i talijanskoj zadarskoj mladeži. To zagrženo građanstvo odsudilo je oštrimi riječmi posve pravilno postupanje gradskoga načelnika a zadarska mladež pošla je pred gradsku vijećnicu buđiti i zahtijevati glazbu. Ta poludijvja mladež hljela je dakle i protiv mrtvomu starcu demonstrirati i izazvati narod prigodom njegovog sprovoda. Pak neka nam (ko reče, da se naši Talijani neponose punim pravom 2000 godišnjom kulturom!

Za zloglasno društvo „Dante Alighieri“. Rimske novine pišu zanosno o tom, kako se visoki talijanski krugovi upisuju u novije doba mnogobrojno u zloglasno društvo „Dante Alighieri“ koje pomaže nesretnoj „Legi“ novcem raznarodjivali našu dječicu i koje je stalno za sadašnje izbore u Istri doprinesla velikih svota. U to društvo upisao se u novije doba kao doživotni članovi: tajnik poslaničtva u Parizu markiz Paolucci, grof Donatello Gigliucci, senator Camerini, vitez Moschini, senator Garelli sa gospodjin; generali Driquet, De Cristofaro, Del Zio, Cantoni, Senise, Fusco, Bodis, Saluzzo, Ceñali i Monteverde; zastupnici Catlanani sa pet sinova, Fiamberti, Callissano, Carboni, Ggezua, Caldesi, Montagna; Salandra, Ricio i talijanski poslanik u Briselju komendator Cantagalli.

Ova imena svjedoče nam, da se i u najviših krugovih Italije podupire društvo, koje je naporno proti našem narodnom obstanuku. A što čine hrvatski visoki krugovi za siromašnu našu družbu sv. Cirila i Metoda?!

Ljubljanska kreditna banka u Ljubljani. U mjesecu novembru t. g. bilo je kod ljubljanske kreditne banke uloženi na uložne knjizice i na tekući račun 385.543 K 93 h, uzdignutih 180.762 K 43 h. Stanje svih uložaka je iznosilo je dne 30. novembra t. g. 718.304 K 11 h. Ukupni promet u mjesecu novembru iznosa K 12.615.390-86; Ukupni promet prv 3 meseca K 22.645.575-86.

Za hrvatskoga seljaka. Javljuju iz Zagreba: Kako je poznato, osnovao se je odbor viđenih Hrvata, koji ima raditi, da se osnuje „Hrvatska polodjelska banka u Zagrebu“. Taj je odbor sazvao 5. o. mj. širi krug rodoljuba iz okolice, da čuju njihovo mnjenje, što i kako da se u tu svrhu poduzme, da se što prije ta liepa namisao ostvari. — Tu se skupilo više prijatelja naroda iz svećenstva i svjetovnjačtva. Razpravljalo se je u glavnom o tom, kako se ima stvar započeti, ili se najprvo ima osnovati centrala ili pojedine zadruge. Zaktjućilo se, da se u isto vrijeme započne s obojimi i da se za to upotriehi novac od 400.000 K, koji je stavila na razpolaganje l. hrv. štedionica. Kao centrala svih Reifeisenovih udruga biti će polodjelska banka; a osniva se sa dionicama od K 50, a za nju treba najmanje 2 milijuna kruna. — U razpravi vidjelo se je, da je odbor udario na velike poteškoće radi nelaja hrvatske inteligencije, ali je ipak nade, da će se i to popraviti, kada se počne raditi. Krasno i potresno je govorio zaslužni Hrvat župnik vč. g. Šafran, koji u blagostanju seljaka vidi jedinu putigu napredka hrvatske domovine.

Sniženje cijene petroleuma. Opaža se na svjetskih tržištih, da cijene petroleuma znatno padaju. U Bremeu je cijena pala za 14%. Kavkazkom petroleumu pala je cijena za 40%. Mora se izlaknuti, da se je uz ovo sniženje povisio znatno prekomorski prevoz petroleuma.

Uzrok ovomu sniženju valja tražiti u tom, što se na skrajnem izluku, a i drugdje danomice potrebuje sve to manje petroleuma, koga sve to više nadomještaju sa plinom acetilenum i elektricitetom.

Ovo sniženje cijena na najglavnijih svjetskih tržištih znatno će osljetiti interese austro-ugarskih tvornica.

Englezko divljačtvo proti barskim ženam. Sam „Times“ iznosi pisno, što ga kćerka generala Kronjeva piše svojoj prijateljici u Londonu. Gospodjica Kronjeva Elli, stanovala je za vrijeme rata na roditeljskom posjedu zajedno sa majkom. Otac i 4 njezina brata odoše odmah u rat, a ona je ostala sa majkom i sestrom. Od 10. maja nisu ništa čule o ocu, a uza sve to prisilili su ih Englezi, da im kažu, gdje su im njihovi sakrili. „Dne 16 septembra — piše kći Kronjeova — ustavila se nedaleko našeg posjeda mala englezka četica. Drugi dan dođoše k nam šest Engleza i

zapovjediše mi, da im kažem o ocu i braći, gdje su. Mi im rekosmo, da ne znamo. Onda zapovjediše našim slugam, da iznesu naše pokućstvo, te kažu mojoj majci, da će upaliti kuću. Za seljenje dođoše nam 1 sat. Izabili smo tek najljepše stvari, glasovir i neke dragocjenosti. Onda Englezi polijaše čitlu kuću nikomom upaljivom tekućinom i za čas ostade od riele: kuće sa svimi zgradama — pepeo. Milog našeg doma nije bilo više. Mi smo stajali i gledali vatru. Jedan Englez mi porugljivo dovikne: To zahvalite Krigeru i Stejnu. Zašto se nisu predali, čemu se bore, ovi tatovi! Englezki vojnici tada razgledaše cijelo pokućstvo, otvorise sve prednice i odnesoše nam sve, što je bilo bolje i dragocjenije, te nas ostaviše sa praznim pokućstvom na polju. Cijelu noć sprovela sam s majkom i malom sestrom uz naše pokućstvo pod vedrim nebom, dok je vjetlar nosio nad našom glavom iskre sa garista našega doma. Drugi dan pošlaše po nas Englezi kola, te nas odvedoše sa drugim ženama, kojima isto tako spalise kuće, u grad. Ondje imademo kuću, no ne dopustiše nam, da u njoj prenoćimo. Odvedoše nas u bleemfontenski ženski labor, gdje živimo u šatorima sa djecom u najvećoj biedi, nečistoći i skapavom od gladi. Imade nas 500!

Hrvatsko pripomočno društvo u Beču, izabralo je sliedeći upravni odbor za god. 1901.: predsjednik Marko Juraj Juhn, veleposjednik; podpredsjednik Ivan Gutunić, vinotrzac; tajnik Miho Jerinić, štud. med.; blagajnik Marko Šebetić, inžinir; odborski zamjenici: Josip Semenić, trgovac, Milan Bechtali, štud. med.; revizori: Valerijan Riesner, inžinir, dr. Vladislav Vranjčani, Andrija Ferri, cand. jur.

Najstariji čovjek na svijetu. Koliko je poznato, živi u sjedinjenih sjevero-američkih državah najstariji čovjek imenom Noah Roby, komu ima 128 godina.

Taj se nemože doista tožiti, da ga nije Bog nadario dugim životom!

Ugojenje umjetnim gnojem tako je u naprednih zemljah preotelo maha, da tvorenje umjetnih gnojiva sačinjavaju moćnu industriju, a uvoz salitre iz Amerike iznaša mnoge milijune. Za ilustraciju o objamu te industrije navesti ćemo, da samo jedno društvo u Francezkoj („La Societe de St. Gobain“) produkcira na godinu 45.000.000 kilgr. umjetnog gnoja, dakle po prilici 12 $\frac{1}{2}$ vagona na dan. Može se dakle s radošću pozdraviti, da su se i ovdje naši ljudi, kojim je na sreću podignuće gospodarstvenih odnošaja u zemlji, te zasnovane tvornice, kojoj je glavna zadaća proizvodjati umjetna gnojiva.

Mi preporučamo našim gospodarom da se što obilnije s njim služe.

Književne:

Skladbe. Ovih dana izšlo je tiskom u Pragi glazbeno djelo (opereta) „Blago ili dva badnja večera“ od P. Josipa Ptašinskoga. Češke novine su ovo djelo sliedećim načinom pohvalile: „Liepi ovaj igrokaz može se predstavljati na malom i velikom pozorištu. Glazba je krasna u slavenskom narodnom duhu.“ Sadržaje mnogo pouke te je učinila na svakoga najbolji dojam. Preporučamo. „Dr. Josip Burian“. Dobiva se kod Cyrillo-Melhodejske knjihtiskarny V. Kotrba u Zlatnom Pragu za 60 lielera, partitura glazbena kod samoga pisca za 8 kruna. Doznajemo, da će od istoga auktora izći doktora: „Istarska vila, ili 300 istarskih narodnih pjesama i plesova“. Informacije dava i predbrojbe prima sam P. J. Ptašinski, župeupravitelj u Montrilju p. Tinjan (Aniugnana) Istria.

Primili smo za zahvalnošća: „Ilijada“, po Homeru slobodno pripovijeda Andrej Kragej. U Gorici tiskom i nakladom Narodne tiskare.